

Elke knie zal zich buigen

“Laat die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, die in [de] gestalte van God zijnde het geen roof geacht heeft God gelijk te zijn, maar zichzelf ontledigd heeft, [de] gestalte van een slaaf aannemend, de mensen gelijk wordend. En uiterlijk als een mens bevonden heeft Hij zichzelf vernederd, gehoorzaam wordend tot de dood, ja [tot de] kruisdood. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam geschonken die boven alle naam is, opdat in de naam van Jezus elke knie zich buigt van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en elke tong belijdt dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God [de] Vader” (Fil. 2:5-11)

In zijn brief aan gelovigen in de Macedonische stad Filippi schetst Paulus een verbazingwekkend toekomstperspectief. Jezus van Nazareth, die door de wereld werd verworpen, de man van wie men zei: “Weg met Hem, kruisig Hem!” zal eens door alle mensen als Koning worden erkend. Niet alleen de levenden (“hen die op de aarde zijn”), maar ook de doden (“hen die onder de aarde zijn”) en alle wezens in de onzichtbare wereld (“hen die in de hemel zijn”) zullen voor Hem buigen.

Tegen wil en dank?

Op de vraag, *hoe* elke knie zich eens zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Christus Heer is, worden er verschillende antwoorden gegeven. Bij Fil. 2:10 plaatsten de Statenvertalers de volgende kanttekening:

“Dat is, alle rede gebruikende schepselen [zullen] zich onderwerpen, zelfs ook Zijne vijanden, tegen hunnen dank”.

De Statenvertalers stelden vast, dat Paulus niet alleen sprak over mensen maar ook over engelen en boze geesten. Volgens hen had Fil. 2:10 betrekking op “de onderwerping van alle schepselen aan Christus, als de Heer der heren, en Koning der koningen, Openb.19:16, de overste van de koningen der aarde, Openb.1:15, en de Heer over allen, Hand.10:36”. Bij “hen die onder de aarde zijn” merkten zij op:

“Want hoewel de duivelen en de goddelooze en verdoemde mensen Christus de behoorlijke onderdanigheid en eer niet toonen, zoo moeten zij

nochtans, ook *tegen hunne dank*, hem, als den Heere en Rechter over allen, onderworpen zijn. Zie Ps.22:30, en 72:9”.

En bij: “elke tong belijdt” plaatsten zij de voetnoot:

“Namelijk van alle natiën en volken, en ook van alle rede gebruikende schepselen, niet alleen der goeden maar ook der kwaden, dewelke, hoe zeer zij zich ook tegen Christus stellen, evenwel Hem, *tegen hun dank*, dikwijls hebben moeten belijden, Mark.5:7; Hand.16:17; en zullen in het laatste oordeel Hem moeten erkennen voor den Rechter der levenden en der dooden, en voor den Heere. Matth.7:22”

De Statenvertalers meenden dat elke knie zich zal buigen en elke tong zal belijden, omdat die knieën en tongen daartoe worden *gedwongen*. Mensen die vijandig tegenover God en zijn Messias staan en boze geesten zullen neerknielen en Christus’ macht erkennen, hoewel ze dat helemaal niet willen. “Tegen hun dank”, dat wil zeggen: tegen wil en dank, zullen ze zich aan de Messias onderwerpen.

In dit verband verwezen de Statenvertalers naar de onreine geesten die de bevelen van Christus moesten gehoorzamen (Mark. 5:7) en die door de apostelen in Jezus’ naam werden uitgedreven (Hand. 16:17). Zoals die onreine geesten hun prooi moesten loslaten wanneer Christus hun dat beval, zo zullen alle knieën zich eens buigen wanneer Hij in majesteit verschijnt.

De uitleg van Fil. 2:10-11 die de Statenvertalers gaven lijkt op het eerste gezicht aannemelijk. Maar bij enig nadenken rijzen er vragen, vooral wanneer we Schrift met Schrift vergelijken.

Een citaat uit Jesaja

Wat Paulus in Filippenzen 2:10-11 schreef was een citaat uit het Bijbelboek Jesaja. Bij monde van deze profeet heeft de HERE gezegd:

“Wendt u tot Mij en laat u verlossen, alle einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer. Want Ik heb gezworen bij Mij zelf, waarheid is uit mijn mond uitgegaan, een woord dat niet zal worden herroepen: dat voor Mij elke knie zich zal buigen, dat bij Mij elke tong zal zweren. Alleen bij de HERE, zal men van Mij zeggen, is gerechtigheid en sterkte, tot Hem zal men komen;

maar beschaamd zullen staan allen die tegen Hem in woede ontstoken zijn; in de HERE wordt het gehele nakroost van Israël gerechtvaardigd en zal het zich beroemen” (Jes. 45:22-25)

Omdat God de almachtige Schepper van de hemelen en de aarde is (Jes. 45:18-19), heeft Hij voor Zijn schepping een einddoel vastgesteld. Hij kan duizenden jaren van tevoren zeggen hoe de geschiedenis zal aflopen. Hij is de Beschikker en de Gebieder, de enige ware God (Jes. 45:21). Hij heeft bij zichzelf gezworen, een eed die niet zal worden herroepen: dat voor Hem elke knie zal buigen en dat bij Hem elke tong zal zweren (Jes. 45:23).

Wat al die tongen op dat moment zullen zeggen heeft de Schepper laten optekenen: “Alleen bij de HERE is gerechtigheid en sterkte”, zal men zeggen. “Gerechtigheid” betekent gezien het tekstverband: trouw aan Zijn gezworen eed, betrouwbaarheid in het nakomen van Zijn beloften (Jes. 45:15, 17, 19, 21). En “sterkte” betekent: kracht om verlossing tot stand te brengen, ook al scheen dat volstrekt onmogelijk. De HERE is een rechtvaardige, verlossende God (Jes. 45:21), in tegenstelling tot de afgoden. Die voldoen niet aan de verwachtingen van hun aanhangers: zij kunnen *niet* verlossen (Jes. 45:20).

Sommige tongen zullen uitspreken wat de eigenaars van die tongen ook voordien al geloofden. Het betreft dan de tongen van de gelovigen uit Israël, de trouwe “rest” van het Joodse volk. Zulke sprekers zullen niet “beschaamd staan noch te schande worden” (Jes. 45:17). Heel Israël zal in het gelijk worden gesteld en zich voortaan beroemen in de HERE (Jes. 45:25). Maar anderen, vooral tongen uit de volken, zullen de goede belijdenis met diepe schaamte uitspreken, omdat ze tijdens hun voorafgaande leven hun heil bij afgoden hadden gezocht (Jes. 45:14, 16, 20). Vele tongen zullen zelfs zijn gebruikt om de HERE te vervloeken en om vijandschap tegenover Hem te uiten (Jes. 45:24). De eigenaars van zulke tongen zullen uiteindelijk van gedachten veranderen. De God van Israël van Wie ze niets moesten hebben zal de Levende blijken te zijn, de Enige die Zijn woord gestand doet en de Enige die werkelijk verlossen kan.

De knie buigen

Over het “buigen van elke knie” schreef Paulus, dat het zal gebeuren “in de naam van Jezus”:

“Daarom heeft God Hem [de Gekruisigde Messias] ook uitermate verhoogd en Hem de naam geschonken die boven alle naam is, opdat *in de naam van Jezus* elke knie zich buigt...” (Fil. 2:9-10)

Wie dit leest, denkt misschien dat Jezus op dat moment zal worden erkend als overwinnaar. Toen Julius Caesar de Galliërs had onderworpen, bogen die barbaren zich in de naam van Caesar neer. Zo zullen alle mensen ook eens in de naam van Jezus hun knieën buigen. Maar tussen Julius Caesar en Jezus Christus is er een wereld van verschil. De Hebreeuwse naam Jozua, of de Griekse naam Jezus, betekent: “de HERE redt”. Wie “in de naam van Jezus buigt”, toont diep respect voor de *verlossende* macht van God.

De profeet Jesaja heeft voorspeld dat zelfs tongen die nu nog lasteren uiteindelijk zullen zeggen: “Alleen bij de HERE is gerechtigheid en sterkte!” (Jes. 45:24). Dat betekent niet: “Wie is aan de HERE gelijk en wie kan oorlog tegen Hem voeren?”, zoals van de antichrist wordt gezegd in Openb. 13:4, maar het betekent: “Er is geen andere God dan U, U bent al ons vertrouwen waard. Alleen U bent in staat om te verlossen en te redden. Alleen U doet uw woord gestand” (Jes. 45:14, 16, 18, 21-22).

“De knie buigen” is iets anders dan: “door overmacht verpletterd worden”. Toen de opgestane Messias in al Zijn heerlijkheid aan Zijn slaaf Johannes verscheen, “*viel* deze als dood aan Zijn voeten” (Openb. 1:17). Het lichaam van Johannes reageerde binnen een fractie van een seconde, en die reactie was volstrekt onwillekeurig. Johannes “boog zijn knie” niet, maar hij viel voorover. Wie echter “de knie *buigt*”, die bewijst een ander vrijwillig eer. De uitdrukking komt buiten Fil. 2:10 drie maal voor in het Nieuwe Testament. Indien er wordt gesproken over een hogere macht, dan betekent “de knie buigen” eenvoudig: “als God vereren”, “aanroepen”, of: “bidden”. Tegen de profeet Elia heeft de HERE ooit gezegd:

“Ik heb Mij zeventuizend mannen doen overblijven, die hun knie voor Baäl niet gebogen hebben” (Rom. 11:4)

En aan de gelovigen in Klein Azië schreef Paulus:

“Om deze oorzaak buig ik mijn knieën voor de Vader naar wie elke familie in hemelen en op aarde wordt genoemd...” (Efe. 3:14)

Aangezien God gezworen heeft: “Voor Mij zal elke knie zich buigen”, zal de Messias alle doden eens opwekken (Rom. 14:11). Bij Zijn rechterstoel zullen zij erkennen dat ze Hem toebehoren en aan Hem rekenschap afleggen, aangezien ze Zijn eigendom zijn (Rom. 14:9-12).

Belijden

De profetie van Jesaja wordt binnen het Nieuwe Testament niet alleen aangehaald in Fil. 2, maar ook in Rom. 14. We lezen daar:

“Want er staat geschreven: [Zo waar] Ik leef, zegt [de] Heer, voor Mij zal elke knie zich buigen en elke tong zal God belijden” (Rom. 14:11, Telos-vertaling)

In de vertaling van het NBG luidt deze tekst:

“Want er staat geschreven: (Zo waarachtig als) Ik leef, spreekt de Here: voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God loven”.

De Bijbel geeft drie omschrijvingen van wat elke tong eens zal doen:

1. Ze zal *bij de HERE zweren* (Jes. 45:23), dat wil zeggen: Hem erkennen als de Enige bij wie gerechtigheid en sterkte is (Jes. 45:24). Aangezien de profeet er in zijn voorzegging op laat volgen: “Alleen bij de HERE, zal men van Mij zeggen, is gerechtigheid en sterkte” zweert elke tong een eed van trouw aan de Ene.

2. Ze zal: “*God belijden*” (Rom. 14:11, Telos) of “*God loven*” (idem, NBG). De oorspronkelijke tekst gebruikt hier het woord *exhomologeoo* gevolgd door een derde naamval. Dit werkwoord kan “belijden” betekenen. Jeruzalem en heel Judéa en de hele omstreek van de Jordaan liepen uit en zij werden door Johannes gedoopt in de Jordaan, terwijl zij hun zonden *beleden* (Matth. 3:6, Mark. 1:5, vgl. Hand. 19:18 en Jak. 5:16). Maar het werkwoord kan ook “loven”, “prijzen” of “dankzeggen” betekenen. In het gebed *prees* Jezus zijn Vader (Matth. 11:25, Luk. 10:21).

Wanneer het werkwoord betrekking heeft op “zonden”, “misstappen” of “daden”, dan betekent het: over die daden hetzelfde zeggen als wat God erover zegt. Maar wanneer het woord betrekking heeft op God, dan

betekent het: erkennen wie Hij is, Hem als God vereren en danken. Welke kleur het werkwoord heeft blijkt in Rom. 15:8-11:

“Want ik zeg, dat Christus een dienstknecht van [de] besnijdenis geworden is ter wille van [de] waarheid van God, om de beloften van de vaders te bevestigen, en opdat de volken God verheerlijken wegens [de] barmhartigheid, zoals geschreven staat: ‘Daarom zal ik U belijden onder [de] volken en uw naam lofzingen. En verder zegt hij: ‘Weest vrolijk, volken met zijn volk’. En verder: ‘Looft de Heer, alle volken, en laten alle naties Hem prijzen’”.

God belijden is in dit Bijbelgedeelte een synoniem van “God verheerlijken”, “Zijn naam lofzingen”, “vrolijk zijn met zijn volk”, “de Heer loven”, en “Hem prijzen”. De Statenvertalers plaatsten daarom bij het woord “belijden” in Rom. 14:11 de kanttekening: “Of: loven, danken”.

3. Ze zal *belijden dat Jezus Christus Heer is* (Fil. 2:11). Niemand kan zeggen: “Jezus is Heer” dan door heilige geest (1 Kor. 12:3). Wie belijdt dat Jezus Christus Heer is, erkent dat hij de Messias toebehoort en dat Die voor hem zorgt. Wanneer “elke tong belijdt dat Jezus Christus Heer is”, dan worden de bezitters van die tongen behouden. Er staat immers geschreven:

“Dit is het woord van het geloof dat wij prediken: dat als u met uw mond Jezus als Heer zult belijden en met uw hart geloven dat God Hem uit [de] doden heeft opgewekt, u *behouden* zult worden. Want met [het] hart gelooft men tot gerechtigheid en met [de] mond belijdt men tot behoudenis. Want de Schrift zegt: ‘Ieder die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden’. Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek, want dezelfde Heer van allen is rijk jegens allen die Hem aanroepen: ‘want ieder die de naam van [de] Heer zal aanroepen, zal *behouden* worden’ (Rom. 10:9-13)

Gedwongen onderwerping?

De gedachte dat velen zich uiteindelijk tegen wil en dank aan God en zijn Messias zullen onderwerpen is in strijd met Jes. 45:23, Rom. 14:11 en Fil. 2:11, waar over “zweren”, “loven” en “belijden” wordt gesproken. Maar ook op grond van verstandelijke overwegingen is deze gedachte ongerijmd.

Aardse machthebbers zijn in staat om hun onderdanen voor zich te laten stemmen en om hun opponenten met geweld tot onderwerping te dwingen. Is de overwinning die God eens zal behalen van dezelfde aard als de triomf van zo'n dictator? Is het enige verschil tussen God en een dictator, dat God ook doden en onreine geesten voor zich kan laten buigen, terwijl een aardse machthebber over zulke wezens geen zeggenschap heeft? Wordt God verheerlijkt wanneer Hij Zijn tegenstanders verplettert? De vraag stellen is hem beantwoorden. En God heeft het antwoord zelf gegeven. Dat antwoord staat óók in de profetie van Jesaja:

“Wendt u tot Mij en laat u verlossen, alle einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer. Want Ik heb gezworen bij Mij zelf, waarheid is uit mijn mond uitgegaan, een woord dat niet zal worden herroepen: dat voor Mij elke knie zich zal buigen, dat bij Mij elke tong zal zweren” (Jes. 45:22-23)

Als elke knie zich voor God buigt en elke tong bij Hem zweert, dan hebben de eigenaars van die knieën en tongen gehoor gegeven aan de oproep van de HERE om zich tot Hem te wenden en zich te laten verlossen. Wanneer er niet van omkeer naar Hem, maar van gedwongen onderwerping sprake zou zijn, dan zou de HERE Zijn oproep tevergeefs hebben gedaan en door het buigen en zweren niet verheerlijkt worden. In de profetie van Jesaja roept God eerst uit: “Wendt u tot Mij” (Jes. 45:22) en vervolgens staat er: “Tot Hem zal men komen” (Jes. 45:24). Het laatste is het gevolg van het eerste. Het zal beslist gebeuren, want de Almachtige heeft het bekrachtigd met een eed. Zijn roep zal niet voorgoed onbeantwoord blijven.

Een belijdenis die waar is maar die niet overeenstemt met de innerlijke gezindheid van de spreker is niet tot eer van God. De menigten die naar Johannes de Doper toekwamen om zich door hem te laten dopen “beleden hun zonden” (Matth. 3:6). Onder die menigten waren er farizeeën en saduceeën. Die erkenden dat ze verkeerde dingen hadden gedaan, want anders kwamen ze voor de doop van Johannes niet in aanmerking. Hun houding tegenover God was echter niet wezenlijk veranderd. Ze waren gekomen om hun positie te handhaven, om ook in de gemeenschap van de dopelingen de baas te kunnen spelen. Het waren “bomen” in Israël, en ze wilden ook in het nieuwe Israël “bomen” blijven. Ze veinsden berouw, maar kwamen uit eigenbelang. Johannes, die dit doorzag, weigerde om hen te dopen en veegde hen de mantel uit:

“Adderengebroed, wie heeft u een aanwijzing gegeven om de komende toorn te ontvluchten? Brengt dan vrucht voort, de bekering waardig, en denkt niet dat u bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham tot vader. Want ik zeg u, dat God uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. En de bijl ligt al aan de wortel van de bomen; elke boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt omgehakt en in [het] vuur geworpen” (Matth. 3:7-10)

Een belijdenis “voor de vorm” zal God beslist niet aanvaarden. Een belijdenis die niet oprecht is - een “lippendienst” waarachter vijandschap schuilgaat – is voor Hem een gruwel (vgl. Jes. 29:13, Matth. 15:8, Mark. 7:6).

Waarom belijden?

Over het doel van de eenparige belijdenis van alle tongen merkt Paulus op:

“Daarom heeft God Hem [d.i. Christus] ook uitermate verhoogd en Hem de naam geschonken die boven alle naam is, opdat... elke tong belijdt dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God [de] Vader.” (Fil. 2:10-11)

Volgens de apostel zal de geschiedenis om twee redenen zó eindigen:

1. Het “buigen van elke knie” en het “belijden van elke tong” is een gevolg van het feit dat Jezus bereid was om zijn Vader *te gehoorzamen tot de dood*, ja zelfs tot de *kruisdood* (Fil. 2:8). De hulde die alle schepselen Hem eens zullen brengen is de vrucht van Zijn gehoorzaamheid tot het uiterste.
2. Elke knie zal zich buigen om God *te eren in zijn hoedanigheid als Vader*.

Dat de hele mensheid zich eens voor een Gekruisigde zal neerbuigen is al voorzeggd door koning David. In Psalm 22 bezingt deze koning eerst de diepe vernedering en de dood van de Messias (Ps. 22:1-19). De dichter vervolgt met de mededeling dat God de ellende van deze Gekruisigde niet heeft veracht en versmaad, maar heeft gehoord toen Hij tot Hem riep. De verhoring van dat gebed zal volgens David geweldige gevolgen hebben:

“Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot de HERE bekeren; alle geslachten der volken zullen zich *nederbuigen* voor Uw aangezicht” (Ps. 22:28)

Het “buigen van elke knie” vinden we al in Psalm 22. En volgens de psalmist is dat niet het gevolg van gedwongen onderwerping, maar van bekering. “Alle einden der aarde” en “alle geslachten der volken” zullen zich tot de HERE wenden! Op grond van zulke profetieën verwachtte de Here dat Zijn dood geweldige gevolgen zouden hebben. Hij zei:

“... als Ik van de aarde ben verhoogd, zal Ik allen tot Mijzelf trekken” (Joh. 12:32)

Waarbij de evangelist aantekent:

“Dit nu zei Hij om aan te duiden wat voor een dood Hij zou sterven” (Joh. 12:33).

Een dood die zou worden gevolgd door een opstanding! Zelfs de ergste vijanden waren inbegrepen bij de “allen” die Christus tot zich zou trekken. Want tegen de Farizeeën en Schriftgeleerden in de tempel, de leiders van Israël die Hem zouden kruisigen en waarvan Hij zei dat ze “in hun zonden zouden sterven”, zei de Here:

“Wanneer u de Zoon des mensen verhoogd zult hebben, dan zult u weten, dat Ik het ben, en dat ik vanuit Mijzelf niets doe, maar deze dingen spreek zoals de Vader Mij heeft geleerd” (Joh. 8:28)

Eens zullen zelfs die verstokte vijanden inzien dat de Man die ze als een bedreiging en een bedrieger beschouwden, de Persoon die ze zó haatten dat ze hem lieten kruisigen, de door God gezonden Messias is (vergelijk Openb. 1:7).

Dat alle schepselen eens God zullen eren als Vader staat volgens de Bijbel vast. God is in heel bijzondere zin de Vader van de gelovigen, aangezien wie in Christus geloven uit Hem geboren zijn (Joh. 1:12-13). De Schepper is echter in staat om de kring van het geloof uit te breiden zover het Hem behaagt. Hij is bij machte om zelfs uit stenen kinderen van Abraham te verwekken (Matth. 3:9). En in algemene zin is God de Vader van ieder schepsel dat “geest” heeft (Heb. 12:9). Hij is de “Vader van de geesten van

alle levende schepselen” (Num. 16:22, 27:16). De profeet Maleachi heeft eens aan Israël gevraagd:

“Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen?” (Maleachi 2:10)

Welke eindbestemming de Vader voor die kinderen in gedachten heeft wordt in de Bijbel op meerdere plaatsen verteld:

“God, onze Heiland... wil dat *alle mensen behouden worden* en tot kennis van [de] waarheid komen” (1 Tim. 2:4)

“Hij is lankmoedig over u, daar Hij niet wil dat iemand verloren gaat, maar dat *allen tot bekering komen*” (2 Pet. 3:9)

“Zou Ik een welgevallen hebben aan de dood van de goddeloze? luidt het woord van de Here HERE. Niet veeleer hieraan, dat hij zich *bekere van zijn wegen en leve?*” (Ezech. 18:23)

“Want het behaagde de hele Volheid in Hem [de Messias] te wonen en door Hem... alle dingen (Gr. “*de allen*”, *ta panta*) tot Zichzelf te verzoenen...” (Kol. 1:19-20)

“Want Hij [de Messias] moet als koning heersen, totdat Hij al zijn vijanden onder zijn voeten gelegd heeft... want alles heeft Hij aan zijn voeten onderworpen... Wanneer alles Hem onderworpen is, zal ook de Zoon zelf zich aan Hem onderwerpen, die Hem alles onderworpen heeft, opdat God zij *alles in allen*” (1 Kor. 15:25-28)

Allen behouden, allen tot bekering gekomen, allen van vijanden in vrienden veranderd, God alles in allen geworden. Dat is het einddoel dat de Schepper voor zijn schepping vastgesteld heeft.

Haalbaar?

Zal dit doel wel worden bereikt? Zijn bepaalde schepselen niet veel te vijandig? Zal hun onwil Gods wil niet blijven dwarsbomen? Jesaja geeft antwoord:

“...Ik ben God en niemand meer... Ik heb gezworen bij Mij zelf, waarheid is uit mijn mond uitgegaan, een woord dat niet zal worden herroepen: dat voor Mij elke knie zich zal buigen, dat bij Mij elke tong zal zweren” (Jes. 45:23)

De schrijver van de brief aan de Hebreëen geeft het volgende commentaar:

“Want mensen zweren bij een meerdere en de eed is voor hen tot bevestiging, [het] eind van alle tegenspraak. Daarom heeft God, omdat Hij de erfgenamen van de belofte de onveranderlijkheid van zijn raad overvloediger wilde bewijzen, zich met een eed verbonden, opdat wij door [deze] twee onveranderlijke dingen, waarin het onmogelijk is dat God zou liegen, een sterke vertroosting hebben” (Heb. 6:16-18)

Wanneer God bij Zichzelf zweert, dan zal wat Hij belooft beslist in vervulling gaan. Het woord dat Hij met een eed heeft bekrachtigd, zal niet worden herroepen en staat onveranderlijk vast. Het past ons niet om Hem tegen te spreken. Iedere gelovige behoort op het getuigenis van Jesaja “Amen” te zeggen.

Samenvatting

1. In Fil. 2:9-11 schrijft Paulus, dat elke knie zich eens zal buigen en elke tong zal belijden dat Jezus Heer is. Over deze tekst wordt gezegd dat sommige knieën zich spontaan zullen buigen, maar andere knieën tot buigen zullen worden gedwongen. Sommige tongen zullen met vreugde belijden dat Jezus Heer is, maar andere tongen zullen dit met tegenzin uitspreken. Zulke beweringen zijn echter uit de lucht gegrepen. Er is niets in de tekst dat hierop wijst.
2. In Fil. 2:9-11 citeert Paulus Jes. 45:22-25. Jesaja noemt het buigen van elke knie en het belijden van elke tong in verband met verlossing en bekering.
3. In de Bijbel betekent: “de knie buigen voor”: “eer bewijzen aan”, “bidden tot”, of: “aanroepen van” (zie Rom. 11:4, Efe. 3:14). Wie in de naam van Jezus (“de HERE redt”) zijn knie buigt, toont eerbied en diep ontzag voor de verlossende macht van God.
4. “Jezus als Heer belijden” is alleen mogelijk door heilige geest (1 Kor. 12:3). “Belijden” (Gr. *exhologeoo*) is, wanneer het op God of Gods Zoon betrekking

heeft, een parallel van: “verheerlijken”, “lofzingen”, “loven” of “prijzen” (Rom. 15:8-11). Met de mond belijdt men tot behoudenis (Rom. 10:10).

5. Een belijdenis die niet overeenstemt met de innerlijke gezindheid van de spreker kan God niet behagen. Laat staan dat Hij erdoor verheerlijkt zou worden (Jes. 29:13, Matth. 15:8, Mark. 7:6). De Eeuwige stelt geen prijs op kadaverdiscipline, of op lippendienst.

6. Jesaja en Paulus schetsen de volmaakte triomf van God aan het einde der tijden. Elke knie zal zich buigen in diep respect voor Hem. Elke tong zal belijden dat Jezus Heer is, Hem trouw zweren en zich aan Zijn zorg toevertrouwen. Iedere vervreemding en vijandschap zal worden opgeheven, “de allen” (Gr. *ta panta*) zullen met God zijn verzoend (Kol. 1:20, vgl. 1 Kor. 15:28)

7. De belijdenis van elke tong zal God verheerlijken als Vader. Een Vader die voortdurend uitzielt naar de terugkeer van zijn verloren kinderen (Luk. 15:11-32, 1 Tim. 2:4, 2 Petr. 3:9, Ezech. 18:23). Een almachtige Vader die gezworen heeft dat allen uiteindelijk *zullen* komen (Jes. 45:22-23).

8. De bewering dat sommige knieën onder dwang zullen buigen en sommige tongen met tegenzin zullen belijden, is met de Schrift in strijd. Met zulke Schriftverdraaiing tracht de god van de eeuw onze gedachten te verblinden, opdat de lichtglans van het evangelie van de heerlijkheid van Christus, die [het] beeld van God is, [ons] niet zou bestralen (2 Kor. 4:4).

* * * * *